

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

29 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir

Judecători – Toma Nadejda, Boico Victor

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Central, Sîrbu Lilia, prin care solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 25 iunie 2019, în cauza penală privind-o pe

Coroi Diana XXX, născută la XXX, originară din XXX, domiciliată XXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 06.03.2019 – 25.04.2019 (prima instanță);
2. 22.05.2019 – 25.06.2019 (instanța de apel);
3. 04.09.2019 – 29.01.2020 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Cimișlia /sediul Leova/ din 25 aprilie 2019, cauza fiind examinată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală conform art. 364¹ Cod de procedură penală, Coroi Diana a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă în sumă de 500 u.c. ce constituie 25 000 lei.

S-a respins cerința procurorului cu privire la aplicarea pedepsei complimentare sub formă de privare de dreptul de a ocupa funcții publice în privința inculpatei, ca neîntemeiată.

S-a respins cererea procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare, ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Coroi Diana, activând în funcția de asistentă medicală superioară a Secției Internare din cadrul Instituției Medico-Sanitare Publice Spitalul Raional Leova (în continuare IMSP SR Leova), fiind totodată potrivit ordinului nr. 25 din 21.02.2017, responsabilă pentru evidența timpului de muncă real prestat, completarea „Tabelului de pontaj” (*formularul interdepartamental tipizat nr. MR-13 aprobat prin Hotărârea Departamentului Statistică al RM nr. 01 din 10 ianuarie 1997 care este documentul*

de bază, potrivit căruia se efectuează calculul orelor și prezența la locul de muncă, în baza căruia lunar se calculează și se achită salariul și că acesta se atribuie la categoria documentelor oficiale) pentru angajații Secției Internare din cadrul IMSP SR Leova, folosind intenționat situația sa de serviciu, din alte interese personale și materiale, aflându-se în or. Leova, în perioada de timp, august 2017 - februarie 2018, urmărind scopul producerii unor consecințe juridice și săvârșirea unei fapte cu intenție, care poate produce consecințe socialmente periculoase, urmărind scopul falsificării actelor oficiale, cunoscând cu certitudine că personal, cât și asistentul medical din cadrul aceleiași secții Băjireanu Viorelia n-au activat în funcțiile date, deoarece se aflau peste hotarele Republicii Moldova, a introdus date vădit false în tabelele de pontaj ale angajaților IMSP SR Leova, pentru lunile august 2017, septembrie 2017 și februarie 2018, privind activitatea și aflarea la serviciu, a sa personală, asistent medical superior din cadrul Secției Internare pentru perioada de timp 19-23 februarie 2018 și a asistentului medical din cadrul aceleiași secții Băjireanu Viorelia pentru data de 29 august 2017 și respectiv 03-04 septembrie 2017, cu transmiterea acestora ulterioară în contabilitatea instituției, acordându-li-se dreptul să recepționeze ilegal salariul personal (Coroi Diana) în sumă de 1 048,45 lei și cet. Băjireanu Viorelia în sumă de 1 056,74 lei.

Astfel, acțiunile inculpatei au fost încadrate în baza art. 361 alin. (1) Cod penal – *confeccionarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi și liberează de obligații, indiferent de tipul de proprietate și formă juridică de organizare.*

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura Anticorupție, Palencu Radu, solicitând casarea parțială a sentinței, rejudicarea cauzei, pronunțarea unei hotărâri noi potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatei Coroi Diana să-i fie aplicată o pedeapsă sub formă de privare de dreptul de a ocupa funcții publice (în sfera publică) pe un termen de 1 an, a dispune încasarea de la inculpată a cheltuielilor judiciare suportate aferent cauzei în cuantum de 208,63 lei, invocând: prima instanță urma să țină cont de faptul că inculpata Coroi Diana, la momentul comiterii infracțiunii imputate, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, le-a dorit și a admis, în mod conștient, survenirea acestor urmări, fiind prejudiciată considerabil imaginea organelor publice și instituțiilor de stat, totodată, este necesar a se menționa de asemenea că fapta a fost comisă în timpul exercitării de către inculpată a funcției publice, circumstanță ce sporește considerabil gradul social-periculos al faptei comise, sunt ilegale concluziile primei instanțe în ceea ce ține de respingerea cerinței privitor la încasarea cheltuielilor judiciare.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 25 iunie 2019, s-a respins ca nefondat apelul declarat.

4.1 Pentru a decide astfel, instanța de apel a indicat că, la pronunțarea sentinței, prima instanță, corect, a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, just a concluzionat

că inculpata a comis infracțiunea imputată. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Codul de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Instanța de apel a considerat ca fiind neîntemeiate solicitările apelantului cu privire la aplicarea pedepsei complementare față de Coroi Diana, iar motivarea primei instanțe a apreciat-o ca fiind una justă și legală: „instanța menționează că, procurorul nu a motivat necesitatea aplicării pedepsei complementare sub formă de privare de dreptul de a ocupa funcții publice în privința cet. Coroi Diana.”.

În acest sens, instanța de apel a menționat că, prima instanță la stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatei Coroi Diana corect a aplicat prevederile legale, și în conformitate cu prevederile art. art. 7, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivele acesteia, de personalitatea persoanei vinovate, de circumstanțele atenuante și agravante ale cauzei, scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatei, precum și de prevederile alin. (8) art. 364¹ Cod procedură penală.

Mai mult, instanța de apel a indicat că concluzia primei instanțe este oportună, corectă și echitabilă privind aplicarea față de inculpata Coroi Diana a pedepsei sub formă de amendă și fără a aplica careva pedepse complementare, or, această pedeapsă este corespunzătoare faptei comise, dar și având în vedere scopul legii penale, care indică asupra corectării și reeducării inculpatei în vederea neadmiterii pe viitor a careva acțiuni ilegale, faptul conștientizării de către inculpata Coroi Diana a pericolului social al acțiunilor comise este dovedit prin ceia că inculpata a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Totodată, instanța de apel a constatat că încrederea acordată va fi un echilibru între persoana inculpatei și corecția penală, ținând cont de gravitatea infracțiunii și anume că este o infracțiune ușoară, personalitatea acesteia care se caracterizează pozitiv la locul de trai, comportamentul după infracțiunea săvârșită, faptul că a achitat deja amenda potrivit ordinului de încasare a numerarului din 26 aprilie 2019, manifestând astfel dorința de a-și corecta comportamentul, încă un argument în corectitudinea sentinței emise de instanța de fond cu privire la neaplicarea prevederilor art. 65 alin. (3) Cod penal, instanța de apel a indicat că conform ordinului nr. 93 din 28 noiembrie 2018 emis de directorul IMSP SR Leova, inculpata Coroi Diana a fost sancționată cu „muștrare”(f.d.82).

Cât privește solicitarea apelantului cu privire la încasarea din contul inculpatei a cheltuielilor judiciare suportate aferente cauzei penale gestionate în cuantum de 208,63 lei, instanța de apel a indicat că, potrivit art. 227 alin. (3) Cod de procedură penală ,este o normă generală și nu obligă statul să suporte cheltuielile ci să le achite la momentul necesar pentru a facilita operativitatea acțiunilor organului de urmărire

penală și pentru a nu condiționa depășirea termenului rezonabil prin încasarea cheltuielilor judiciare de la părțile în proces.

Respectiv, prin prisma normei procesuale menționate mai sus, suportarea cheltuielilor aferente gestionării cauzei se face din contul mijloacelor bugetului de stat, deoarece, în sarcina statului este de a dovedi vinovăția celor imputate în acțiunile inculpaților, prin urmare nu de fiecare dată poate fi pusă pe seama inculpaților plata cheltuielilor de judecată.

5. Decizia instanței de apel, este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Sîrbu Lilia, indicând temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, prin care solicită, casarea deciziei, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, invocând:

- instanța de apel nu a luat în considerație faptul că, prin infracțiunea comisă de inculpată a fost prejudiciată considerabil imaginea organelor publice și instituțiilor de stat;

- fapta a fost comisă de inculpată în timpul exercitării funcției publice, ceea ce sporește considerabil gradul social – periculos al faptei comise, respectiv în cazul dat prin aplicarea în privința inculpatei a pedepsei complimentare, va fi restabilită echitatea socială, va fi prevenită săvârșirea de noi infracțiuni de către alte persoane publice;

- nu există și nu au fost stabilite careva circumstanțe care ar micșora esențial gravitatea faptei, ce ar permite de a concluziona că corectarea ei este posibilă fără executarea pedepsei complimentare;

6. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință, inculpata Coroi Diana, prin care a manifestat dezacordul cu recursul declarat, a solicitat declararea recursului ca inadmisibil fiind vădit neîntemeiat cu menținerea deciziei instanței de apel, motivând prin faptul că atât prima instanță cât și instanța de apel și-au argumentat suficient soluțiile în sensul pedepsei penale stabilite, au ținut cont în deplină măsură de principiile generale de aplicare a pedepsei, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de gravitatea infracțiunii, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatei, stabilindu-i o pedeapsă echitabilă.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să

decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Colegiul penal reține că recurentul indică ca temeiuri pentru declararea recursului ordinar, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, în sensul că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și că sau aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Verificând legalitatea hotărîrii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că motivele – temeiurile de recurs invocate de recurent nu se confirmă în instanța de recurs ordinar, argumentând în acest context următoarele.

Din cuprinsul recursului, Colegiul penal constată că, recurentul își exprimă dezacordul său cu modul de stabilire a pedepsei de către instanțele ierarhic inferioare, precum că acestea nu au ținut cont de principiul individualizării pedepsei penale, deci are în vedere temeiul prevăzut în pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod penal.

Colegiul penal a constatat că temeiul indicat și prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, în sensul că „s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale” și motivele în susținerea acestui temei precum că nu există și nu au fost stabilite careva circumstanțe care ar micșora esențial gravitatea faptei, ce ar permite de a concluziona că corectarea ei este posibilă fără executarea pedepsei complimentare, nu se va asigura atingerea scopului pedepsei penale, nu pot fi acceptate, or, aceste motive au fost obiect de dispută atât în cadrul primei instanțe cât și în cadrul instanței de apel, asupra cărora s-au formulat și s-au punctat minuțios și veridic răspunsurile asupra tuturor alegațiilor recurentului în sentința adoptată (f.d. 114verso – 115verso) precum și în decizia atacată (f.d. 160 verso – 161 verso), pe care Colegiul penal le însușește, ca corecte, ce este și conform practicii CEDO, hotărîrea *Albert vs România* din 16.02.2010.

Instanța de recurs mai indică că, susține argumentele instanței de apel precum că prima instanță corect a conchis, posibilitatea corijării inculpatei fără a aplica careva pedepse complimentare, or, având în vedere gravitatea infracțiunii – ușoară, căința sinceră a inculpatei, a achitat amenda, faptul că nu au fost stabilite circumstanțe agravante, prezența circumstanțelor atenuante, la locul de trai se caracterizează pozitiv, a săvârșit pentru prima dată o infracțiune, mai mult, conform ordinului nr. 93 din 28 noiembrie 2018, inculpata a fost sancționată cu „muștrare”,

permite de a concluziona că inculpata nu prezintă pericol pentru societate aflându-se în funcția deținută la moment și sancțiunea aplicată prin sentință fără privarea acesteia de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de un an, este o măsură echitabilă în coraport cu personalitatea acesteia și fapta comisă, în situația în care anterior nu a fost în conflict cu legea.

Colegiul penal mai menționează că, prin sintagma „poate” din textul alin. (3) art. 65 Cod penal, aplicarea acestei norme nu trebuie înțeleasă ca o obligație față de instanța de judecată, alin.(3) stipulează că, privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate poate fi aplicată ca pedeapsă complementară și în cazurile când nu este prevăzută în calitate de pedeapsă pentru infracțiunile din Partea specială a prezentului cod, dacă, ținând cont de caracterul infracțiunii săvârșite de cel vinovat în timpul îndeplinirii obligațiilor de serviciu sau în timpul exercitării unei anumite activități, instanța de judecată va considera imposibilă păstrarea de către acesta a dreptului de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate.

Instanța de judecată, în persoana judecătorului, conform art. 101, 384 Cod de procedură penală, adoptă soluția, inclusiv și conform propriei convingeri, trase conform prevederilor art. 65, dar și art. 75 Cod penal. Astfel, în situația când instanța consideră că, corectarea persoanei vinovate va putea fi atinsă prin soluția de neaplicare a pedepsei complimentare, nu va aplica prevederile art. 65 Cod penal. În speța discutată, ambele instanțe de judecată corect au conchis că în privința inculpatei nu au obligația de a aplica art. 65 Cod penal.

Mai mult, Colegiul penal menționează că dacă într-o cauză penală sunt prezente exclusiv doar circumstanțe atenuante, cum este în speța dată, acest fapt conduce la posibilitatea neaplicării pedepsei complementare opționale.

Prin urmare, Colegiul penal constată că, concluzia instanței de apel de menținere a sentinței primei instanțe, corespunde circumstanțelor cauzei și criteriilor de stabilire a pedepsei, aceasta fiind motivată și aplicată în limitele legii, motiv din care se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat ca fiind vădit neîntemeiat.

8. Astfel, Colegiul penal conchide că temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel în motivarea soluției sale pe aspectele contestate nu se identifică, pe care în virtutea corectitudinii lor și pentru a evita repetări inutile, le acceptă și le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate

de recurent ce ar fi afectat hotărârea instanței de apel atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursul ordinar declarat este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

9. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Central, Sîrbu Lilia, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 25 iunie 2019, în cauza penală privind-o pe **Coroi Diana XXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **27 februarie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Boico Victor